

Geirfa'r Gyfraith

Termau Deddfwriaethol Cyffredinol

Cyflwyniad

Mae'r ddogfen hon yn crynhoi'r termau technegol deddfwriaethol mwyaf cyffredin er gwybodaeth i Aelodau. Paratwir fersiwn wahanol ar gyfer pob Bil unigol, gan nodi'r termau sy'n benodol i'r Bil hwnnw.

Terminoleg ddeddfwriaethol

- amend – **diwygio**
- amendment – **gwelliant**
- apply (as it applies to) – **cymhwyso (fel y mae'n gymwys i)**
- as introduced – **fel y'i cyflwynwyd**
- Bill – **Bil**
(noder mai "Mesur" oedd y cyfieithiad traddodiadol o "Bill" yn San Steffan, ond arddelir y term hwnnw bellach yng nghyd-destun "Mesurau'r Cynulliad / Assembly Measures", sef deddfwriaeth sylfaenol a basiwyd yn ystod y trydydd Cynulliad yn unig.)
- Act – **Deddf**
- commencement – **cychwyn**
- concurrent powers – **pŵerau cydredol**
- conferral of powers – **trosglwyddo pŵerau**
- consequential – **canlyniadol**
- enact, enactment – **deddfu, deddfiad**
- enforcement – **gorfodi**

- explanatory memorandum – **memorandwm esboniadol**
- explanatory notes – **nodiodau esboniadol**
- incidental provision – **darpariaeth gysylltiedig**
- interpretation – **dehongli**
- legal effect – **effaith gyfreithiol**
- Member in charge – **yr Aelod sy'n gyfrifol**
- miscellaneous provisions – **darpariaethau amrywiol**
- notice – **hysbysiad**
- provision(s) – **darpariaeth(au)**
- regulatory impact assessment – **asesiad effaith rheoleiddiol**
- repeal – **diddymu**
- revoke – **dirymu**
- Royal Approval (*Measures*) – **Cymeradwyaeth Frenhinol (Mesurau)**
- Royal Assent (*Acts*) – **Cydsyniad Brenhinol (Deddfau)**
- territorial extent – **rhychwant tiriogaethol**

Is-ddeddfwriaeth

- affirmative procedure – **y weithdrefn gadarnhaol**
- negative procedure – **y weithdrefn negyddol**
- superaffirmative procedure – **y weithdrefn uwchgadarnhaol**
- directions – **cyfarwyddiadau**
- guidance – **canllawiau**
- Order(s) – **Gorchymyn (Gorchmynion)**
- regulation(s) – **rheoliad(au)**
- subordinate legislation – **is-ddeddfwriaeth**

- statutory instrument – **offeryn statudol**

Strwythur y Bil

- chapter(s) – **pennod (penodau)**
- cross heading – **croesbennawd**
- en bloc – **ar y cyd**
- field – **maes**
- introductory text – **testun rhagarweiniol**
- long title – **enw hir**
- matter – **mater**
- Part – **Rhan**
- provision – **darpariaeth**
- Schedule – **Atodlen**
- section – **adran**
(*noder mai "cymal/clause" yw'r term a ddefnyddir am 'adran' o Fil San Steffan, ac "adran/section" ydyw ar ôl i'r Bil droi yn Ddeddf. Yn y Cynulliad, defnyddir "adran/section" yng nghyd-destun Biliau a Deddfau.*)
- short title – **enw byr**
- sub-section – **is-adran**

Trafod gwelliannau

- abstain – **ymatal**
- agree – **derbyn**
- as amended at Stage 2 – **fel y'i diwygiwyd ar ôl Cyfnod 2**
- deem (the amendments are deemed agreed) – **barnu (bernir fod y gwelliannau wedi'u cytuno)**
- dissent – **anghytuno**
- fall (amendment 2 falls) – **methu (mae gwelliant 2 yn methu)**

- insert – **mewnosod**
- lay (information supplementary to a debate) – **gosod** (*gwybodaeth sy'n ychwanegol at y ddadl*)
- lead amendment – **prif welliant**
- leave out – **hepgor**
- marshalled list of amendments – **rhestr o welliannau wedi'u didoli**
- Member in charge – **yr Aelod sy'n gyfrifol**
- move – **cynnig**
I move amendment 1 – **Cynigiau welliant 1**
- objection – **gwrthwynebiad**
- on the nod – **drwy amneidio**
- order of consideration – **trefn ystyried**
- permissible (amendment) – **(gwelliant) a ganiateir**
- provide – **darparu**
- pre-emption – **achub y blaen (ar)**
- proceed to a vote – **symud i bleidlais**
- put the question – **gofyn y cwestiwn**
- reject – **gwrthod**
- replace – **disodli**
- table (a motion or amendments) – **cyflwyno** (*cynnig neu welliannau*)
- withdraw – **tynnu'n ôl**

Gwybodaeth bellach

I gael rhagor o wybodaeth, cysylltwch â Siân Eleri Richards (sian.richards@cymru.gov.uk), yn y Gwasanaeth Ymchwil, ar estyniad 8405.